03 ගුවන්විදුලි මාධ්‍යය

අභිමතාර්ථ

ගුවන්විදුලිය යනු හඬ පදනම් කරගත් තාක්ෂණය හා සබැඳි අතිශය විස්මයජනක විද්‍යුත් මාධ්‍යයකි. එය සෑමවිට ම මිනිසා හා බද්ධවෙමින් සමාජ සංවර්ධනයෙහි ලා දායකත්වය සපයන පොදු ජන සන්නිවේදන කාරකයකි.

මෙම පරිච්ඡේදයෙන් අපේක්ෂා කෙරෙන්නේ ගුවන්විදුලි මාධ්‍යයේ නිර්මාණාත්මක හා තාක්ෂණික අංග සංකලනය කරමින් ගුවන්විදුලි මාධ්‍ය පිළිබඳ අවබෝධය වර්ධනය කිරීමයි. එහි දී ගුවන්විදුලි මාධ්‍යයේ ස්වභාවය, එහි ලක්ෂණ, වැඩසටහන් ආකෘති පරිහරණය පිළිබඳව ඔබගේ දැනුම හා කුසලතා ද ඉහළ නැංවේ. එමඟින් ගුවන්විදුලිය අවබෝධයෙන් පරිශීලනයට අවශ්‍ය කරුණු පිළිබඳව ඔබව දැනුම්වත් කෙරේ. එසේ ම ගුවන්විදුලි වැඩසටහන් නිර්මාණය කිරීම පිළිබඳ මඟ පෙන්වීමක් ද ඔබට ලැබෙනු ඇත.

3.1 ගුවන්විදුලි මාධ්‍ය හැඳින්වීම

3.1 රූපය

ගුවන්විදුලිය යනු ජන මාධ්‍යයකි. එහි අදහස ගුවන්විදුලියට එකම අවස්ථාවක දී විශාල ජන සංඛ්‍යාවක් ආමන්ත්‍රණය කිරීමට හැකි බවයි. ක්‍රිකට් තරගයක් පැවැත්වෙන අවස්ථාවක දී ම ඒ පිළිබඳ විස්තරයක් රටේ විවිධ ප්‍රදේශවල දහස් සංඛ්‍යාත ජනතාවට අසා දැන ගැනීමට ලැබීම මෙයට උදාහරණයකි. එසේ ම ගුවන්විදුලිය තාක්ෂණික මාධ්‍යයකි. ශබ්දය හෙවත් හඬ හා භාෂාව මුල් කර ගනිමින් එය ක්‍රියාකරයි. නූතන මාධ්‍ය කෙතරම් බිහි වුව ද අදටත් ලෝකයේ ඇතැම් ප්‍රදේශවල ජනතාව අතර වඩාත් ප්‍රචලිත මාධ්‍ය වන්නේ ගුවන්විදුලි මාධ්‍යය බව සන්නිවේදන විචාරකයන්ගේ මතයයි. ඒ සඳහා විවිධ හේතු බලපායි. ඉතා සරලව පරිහරණය කළ හැකි වීම එක් හේතුවකි. එලෙස ම එය ඇසෙන මාධ්‍යයක් වන හෙයින් වෙනත් කාර්යයක යෙදෙමින් වුව ද ශ්‍රවණය කිරීමට ද හැකියාව ඇත.

3.1.1 ගුවන්විදුලි මාධ්‍යයේ ආරම්භය

නවීන සන්නිවේදන මාධ්‍ය බිහිවීමට සියවස් ගණනාවකට පෙර පවා මිනිස්සු විවිධ උපක්‍රම මඟින් සිය අසල්වාසීන් සමග අදහස් හුවමාරු කර ගත්හ. ක්‍රමයෙන් සමාජ සම්බන්ධතා සංකීර්ණ වීමත් සමග සන්නිවේදනයේ ද කැපී පෙනෙන පෙරළියක් ඇති විය. සන්නිවේදනය සඳහා තාක්ෂණය යොදා ගැනීම මෙම පෙරළියේ වැදගත් සන්ධිස්ථානයකි. මෙය පියවර කිහිපයකින් සිදු වූ ක්‍රියාදාමයක ප්‍රතිඵලයකි. මේ ඔස්සේ බිහි වූ ප්‍රථම විද්‍යුත් මාධ්‍ය ලෙස ගුවන්විදුලිය හඳුනාගත හැකිය.

3.1.2 ගුවන්විදුලිය බිහි වීම කෙරෙහි බලපෑ මූලික සොයා ගැනීම්

ගුවන්විදුලිය බිහි වීමේ මූලාරම්භය වූයේ 19වන සියවසේ දී සිදු කරන ලද තාක්ෂණික සොයා ගැනීම් සන්නිවේදන කටයුතු සඳහා යොදාගත හැකි බව අවබෝධ කර ගැනීමයි. රැහැන් ඔස්සේ විදුලි සංඥා යැවීම හෙවත් විද්‍යුත් සංඥා සම්ප්‍රේෂණය කිරීම පිළිබඳව අත්හදා බැලීම් කළ **සැමුවෙල් එෆ්. බී. මෝර්ස්** මෙහි ලා පුරෝගාමී මෙහෙවරක් ඉටු කළ අයෙකි.

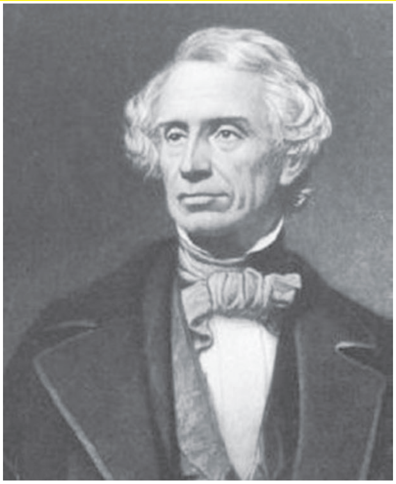

3.2 රූපය - සැමුවෙල් එෆ්.බී. මෝර්ස්

එකිනෙකට දුරින් පිහිටි ස්ථාන විදුලි සංදේශ රැහැන් පද්ධතියක් මගින් සම්බන්ධ කොට කිසියම් ප්‍රමිතියකට අනුව සකස් කළ කෙටි හා දිගු විද්‍යුත් සංඥා ඒ ඔස්සේ සම්ප්‍රේෂණය කිරීම මගින් කාර්යක්ෂම ලෙස පණිවුඩ හුවමාරු කරගත හැකි බව මෝර්ස් සොයා ගත්තේය. මෙම සංඥා ක්‍රමය මැනවින් හැදෑරූ අයෙකුට ඉතා පහසුවෙන් පණිවිඩය පරිවර්තනය කරගත හැකි බව ද ඔහු වැඩි දුරටත් පෙන්වා දුන්නේය. **මෝර්ස් සංඥා ක්‍රමය** නමින් හැඳින්වූ මෙය ඉතා වේගයෙන් ලෝකය පුරා ව්‍යාප්ත විය. මේ මගින් ඉතා දුර බැහැර පෙදෙස්වලට ද කඩිනමින් පණිවිඩ යැවිය හැකි විය. ආධුනික ගුවන්විදුලි මෙහෙයුම්කරුවන් විසින් ඇතැම් සුවිශේෂ කටයුතු සඳහා අද පවා මෙම සංඥා ක්‍රමය භාවිත කරනු ලැබේ.

මෝර්ස් සංඥා උපයෝගී කරගත් මෙම ප්‍රාථමික විදුලි සංදේශ ක්‍රමය නොබෝ කලකින් ම දුරකථනය හඳුන්වා දීම දක්වා දියුණු විය. මිනිසුන් රැහැන් සහිත දුරකථනය භාවිතයෙන් එකිනෙකා ඇමතූ මුල් අවධියේ දී පවා රැහැනින් තොරව පණිවිඩ හුවමාරු කරගත හැකි (Wireless) ක්‍රමයක් පිළිබඳව විද්‍යාඥයෝ පර්යේෂණ කළහ.

3.3 රූපය - ඉතාලි ජාතික ගුග්ලි එල්මෝ මාර්කෝනි

රැහැන් රහිත සම්ප්‍රේෂණ ක්‍රමයේ ආරම්භකයා නිශ්චිතව සඳහන් කිරීම තරමක් අසීරු කටයුත්තකි. එක ම අවධියක දී රටවල් කිහිපයක සිදු කළ පර්යේෂණ රැසක දැනුම් සම්භාරය ඒ සඳහා දායක විය. එහෙත් විදුලි සංඥා භාවිත කොට එක් ස්ථානයකින් තව ස්ථානයකට රැහැනකින් තොරව පණිවිඩයක් යැවූ ප්‍රථම පුද්ගලයා **ඉතාලි ජාතික ගුග්ලි එල්මෝ මාර්කෝනි** නැමැත්තාය.

ඔහුගේ වයර්ලස් ටෙලිග්‍රැෆි (Wireless Telegraphy) නමින් හැඳින්වූ ක්‍රමයට අනුව පණිවිඩ යවන ලද්දේ මෝර්ස් සංඥා උපයෝගී කරගැනීමෙනි. මුල් වරට අත්ලාන්තික් සාගරය හරහා ඉංග්‍රීසි **S** අකුර නොරැහැන් සම්ප්‍රේෂණය මගින් යැවීමෙන් සිය සොයා ගැනීම ප්‍රායෝගිකව සනාථ කිරීමට මාර්කෝනිට හැකි විය. බොහෝ කලක් ගත වන තෙක් මෙකී ක්‍රමය භාවිත කරමින් නැව් සහ ගොඩබිම අතර කාලගුණ වාර්තා සහ නාවික ගමනාගමන තොරතුරු හුවමාරු කර ගැනිණ. අනතුරකට ලක්ව අත්ලාන්තික් සාගරයේ ගිලෙමින් තිබූ ටයිටැනික් නමැති නැවේ ගමන් කළ මගීන් රැසකගේ දිවි බේරා ගනු ලැබුවේ මාර්කෝනිගේ මෙම රැහැන් රහිත විදුලි සංඥා ක්‍රමය ආධාරයෙනි. ගිලෙන නැවේ සිට නිකුත් කෙරුණු සංඥාවලට අනුව වෙනත් නැව් පැමිණ මගීන් සැලකිය යුතු පිරිසක් බේරා ගෙන ඇත.

ඊට අමතරව පළමුවන හා දෙවන ලෝක යුද්ධ සමයේ දී මිත්‍ර පාක්ෂික රටවල් අතර තොරතුරු හුවමාරු කර ගැනීමටත් මෙම රැහැන් රහිත ක්‍රමය භාවිත කර ඇත. කාර්මික විප්ලවයත් සමග ලොවපුරා පැතිර ගිය ආර්ථික ක්‍රියාවලියේ දී පතල් කම්කරුවන් තම ස්වාමියා හෝ සෙසු සගයන් සමග තොරතුරු හුවමාරු කර ගැනීමට ද රැහැන් රහිත සංඥා ක්‍රමය යොදාගෙන ඇත. බොලිවියාවේ මිනිරන් පතල් කම්කරුවන් අතර පැවති තොරතුරු හුවමාරු ක්‍රමය මෙයට උදාහරණයකි.

එහෙත් මෙකී සෑම අවස්ථාවක දී ම හුවමාරු වූයේ, අකුරු හා සංකේත ඇතුළත් පණිවිඩ පමණි. මිනිස් කටහඬ හෝ වෙනත් ශබ්ද ආදිය හුවමාරු කිරීමේ ක්‍රමවේද ඒ වන තුරුත් බිහි වී නොතිබිණි.

3.1.3 ගුවන්විදුලියේ සංවර්ධන අදියර

3.4 රූපය

කල්යාමේ දී රැහැන් රහිත සංඥා භාවිතය ශීඝ්‍රයෙන් ව්‍යාප්ත විය. මේ අතරතුර අජීවී විද්‍යුත් සංඥා වෙනුවට කටහඬ හා සංගීතය වැනි සජීවී සංඥා සම්ප්‍රේෂණයට ඇති හැකියාව පිළිබඳව නිරතුරුව අත්හදා බැලීම් සිදු විය. එම පර්යේෂණවල ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් වර්ෂ **1916 වන විට ප්‍රථම ගුවන්විදුලි පණිවිඩය ප්‍රචාරය කර ගැනීමට හැකි විය.** ඉක්බිතිව ගුවන්විදුලි මධ්‍යස්ථාන කිහිපයක් ම බිහිවූ අතර නිත්‍ය ගුවන්විදුලි සේවාවන් ද ඇරඹිණ.

මුල් අවධියේ ගුවන්විදුලි යන්ත්‍රය 'යුගයේ ආශ්චර්ය' යනුවෙන් හැඳින්විණ. මේ කාලයේ ගුවන්විදුලි යන්ත්‍රය හැසිරවීම මඳක් කරදරකාරී වූ බෙහෙවින් විශාල, මෙවලමක් විය. 1950 පමණ දක්වා භාවිත වූ එම යන්ත්‍රය අද අප භාවිත කරන 'ට්‍රාන්සිස්ටර්' ගුවන්විදුලි යන්ත්‍ර හා සසඳන විට බෙහෙවින් නොදියුණු බව කිවයුතුය.

- වෑල්වය වෙනුවට යොදාගත හැකි ට්‍රාන්සිස්ටර් ක්‍රමය සොයා ගැනීම හේතුවෙන් ගුවන්විදුලි යන්ත්‍රය ප්‍රමාණයෙන් කුඩා එකක් වූ අතර ක්‍රමයෙන් ඉතා පහසු මිලකට ලබා ගැනීමට ද හැකි විය.
- ට්‍රාන්සිස්ටර් ගුවන්විදුලි යන්ත්‍රය අද ලොව පුරා මිනිසුන් අතර බෙහෙවින් භාවිත වන ලාභදායක සන්නිවේදන මෙවලමක් බවට පත්ව තිබේ.
- ඉතා ප්‍රශස්ත හඬක් ලබා දෙන ගුවන්විදුලි සේවා ජංගම දුරකථනයේ පවා ක්‍රියාත්මක වෙයි.

3.1.4 ශ්‍රී ලංකා ගුවන්විදුලි මාධ්‍යයේ ආරම්භය

- ශ්‍රී ලංකාව බ්‍රිතාන්‍ය යටත් විජිතයක්ව තිබූ හෙයින් බ්‍රිතාන්‍යයේ ගුවන්විදුලි සේවා ආරම්භ කළ කාලයෙහි දී ම ශ්‍රී ලංකාවට ද, ගුවන්විදුලිය හඳුන්වා දී ඇත.
- විදුලි සන්දේශ ඉංජිනේරු තනතුර භාර ගැනීමට පැමිණි බ්‍රිතාන්‍ය ජාතික **එඩ්වඩ් හාපර්** මහතා මෙරට ගුවන්විදුලි විකාශනයේ නිර්මාතෘවරයා ලෙස ඉතිහාසගත වී ඇත.

ඔහුගේ සහයෙන් පිහිට වූ **ලංකා වයර්ලස් සමාජය** හෙවත් **ලංකා ආධුනික ගුවන්විදුලි සංගමයෙන්** මෙරට ගුවන්විදුලි සේවය ආරම්භ කිරීමට පුරෝගාමී මෙහෙයක් සිදු විය.

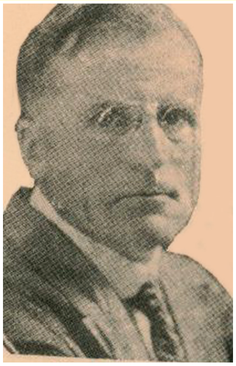
3.5 රූපය - එඩ්වඩ් හාපර් මහතා

- ගුවන්විදුලිය වෙනුවෙන් ම පත් කළ කමිටු දෙකක වාර්තා සැලකිල්ලට ගනිමින් 1924 ජූනි 24 වනදා ගුවන්විදුලි මණ්ඩලය පත් කිරීමත් සමග මෙරට ගුවන් විදුලිය නිල වශයෙන් ආරම්භ විය.
- කොළඹ තරුණ ක්‍රිස්තියානි සංගම් ශාලාවේ සිට, ශ්‍රී ලංකා ඉංජිනේරු සංගම් වාර්ෂික මහා සභා රැස්වීමේ දී ගුවන්විදුලි ප්‍රචාරයක් සිදු කළ බව වාර්තා වේ.

- ආණ්ඩුකාර සර් විලියම් හෙන්රි මැනිංගේ ප්‍රකාශයක් ද විදුලි සන්දේශ දෙපාර්තමේන්තුවේ සවි කළ ට්‍රාන්ස්මීටරයක් ඔස්සේ විකාශනය කර තිබේ.
- එංගලන්තයෙන් ගුවන්විදුලි උපකරණ ලැබීමෙන් පසු **1925 දෙසැම්බර් 16** වන දා එවකට ආණ්ඩුකාර **ශ්‍රීමත් හියු ක්ලිෆඩ් මහතා** විසින් නව ගුවන්විදුලි සේවය විවෘත කරන ලද්දේ **ආසියාවේ ප්‍රථම ගුවන්විදුලි සේවය** ලෙසිනි.
  මෙය බ්‍රිතාන්‍ය අධිරාජ්‍යයේ යටත් විජිතයක ස්ථාපිත කරන ලද **ප්‍රථම ගුවන්විදුලි සේවය** ද වේ.

3.1.5 ශ්‍රී ලංකා ගුවන්විදුලි වැඩසටහන් ආරම්භය

- 1926 වසර වන විට ශ්‍රී ලාංකික ශිල්පීන් විසින් දේශීය වැඩසටහන් ඉදිරිපත් කෙරුණි.
- 1927 වසර වන විට අලුතෙන් ඇරඹූ වැඩසටහන් අතරට ගුවන්විදුලි කෙටි නාට්‍ය හා ක්‍රීඩා වැඩසටහන් ද එක් විය. ප්‍රථම සිංහල සජීවී සංගීත වැඩසටහන ප්‍රචාරය වූයේ ද 1927 වසරේ දී ය.
- 1930 දී නව ගුවන්විදුලි සම්ප්‍රේෂණාගාරයක් පිහිටු වීම හේතුවෙන් වැඩසටහන් ප්‍රචාරය තව තවත් පුළුල් විය.
- 1946 වසරේ දී නවීන ගුවන්විදුලි මධ්‍යස්ථානයක් ටොරින්ටන් චතුරස්‍රයේ ආරම්භය විය.
- 1949 ඔක්තෝබර් 05 වන දා **ගුවන්විදුලි සේවාව සඳහා වෙන ම රාජ්‍ය දෙපාර්තමේන්තුවක් ස්ථාපිත කිරීම සිදු විය.**
- එහි පළමු අධ්‍යක්ෂ ධූරය දැරුවේ **ජෝන්.එන්. ලැම්ප්සන්** මහතාය.

3.6 රූපය - ඩී. එම්. කොළඹගේ මහතා

- මෙම යුගයේ ගුවන්විදුලිය **'රේඩියෝ සිලෝන්' (Radio Ceylon) නමින් ප්‍රචලිත විය.**
- 50 දශකය ආරම්භයේ දී ම සිංහල, ද්‍රවිඩ හා ඉංග්‍රීසි භාෂා තුනෙන් ම වැඩසටහන් විකාශනය වූ අතර මුදල් අය කර දැන්වීම් ප්‍රචාරය අරමුණු කොට ගත් වෙළඳ සේවය ආරම්භ වූයේ 1950 වසරේ දී ය.
- මෙරට ගුවන්විදුලි සේවයේ පළමු සිංහල නිවේදකයා වූයේ ඩී. ඇම්. කොළඹගේ මහතාය.
- 1972 වසරේ දී ලංකාව, ශ්‍රී ලංකා ජනරජය බවට පත් වීම හේතුවෙන් ලංකා ගුවන්විදුලි සංස්ථා නාමය ඉදිරියෙන් ද 'ශ්‍රී' එකතු වී **ශ්‍රී ලංකා ගුවන්විදුලි සංස්ථාව** බවට පත් විය. ගී තැටි රැසක් නිෂ්පාදනය කොට අලෙවි කිරීම ද මෙකල සිදු වූ සුවිශේෂී සිදුවීමකි.

3.1.6 ප්‍රාදේශීය හා ප්‍රජා ගුවන්විදුලි සේවා ආරම්භය

- ප්‍රධාන නාලිකාවට අමතරව ප්‍රාදේශීය හා ප්‍රජා ගුවන්විදුලි සේවා ආරම්භය ද සිදු විය. **ප්‍රථම ප්‍රාදේශීය සේවය 'රජරට සේවය' නමින්, 1979 අප්‍රේල් 12 දී ආරම්භ කෙරිණි.**
- දෙවන ප්‍රාදේශීය සේවය 1980 පෙබරවාරි 03 දා **රුහුණු සේවය** නමින් මාතර පිහිටුවීය.
- 1981 ඔක්තෝබර් 01 දා සිට **'මහවැලි ප්‍රජා ගුවන්විදුලි සේවය'** ද එම වසරේ ම අගෝස්තු 26 FM Sterio සේවය ද ඇරඹීම වැදගත් සිදුවීම් වේ.
- 1983 අප්‍රේල් 13 වන දා තෙවන ප්‍රාදේශීය සේවය වන **'මහනුවර සේවය'** ආරම්භ විය.

පෞද්ගලික ගුවන්විදුලි සේවා

- 90 දශකය මුල දී පෞද්ගලික අංශයට ද ගුවන්විදුලි සේවා ඇරඹීමට අවස්ථාව ලැබීම සුවිශේෂී සිදුවීමකි. ඒ අනුව 'FM 99' නමින් නව ගුවන්විදුලි සේවයක් ඇරඹුණ ද එහි පුළුල් ව්‍යාප්තියක් දක්නට නොවීය. සංගීත වැඩසටහන් ප්‍රචාරය ප්‍රමුඛ කොට ගත් එහි ශ්‍රාවක පිරිස ද සීමිත විය.
- අනතුරුව 1993 වසරේ දී පුද්ගලික ගුවන්විදුලි සේවයක් වූ T.N.L සේවය ආරම්භ කරන ලදි.
- 1994 වසරේ පෞද්ගලික ගුවන්විදුලි නාලිකාවක් ලෙස ආරම්භ වූ සිරස FM ගුවන්විදුලිය මෙතෙක් පැවති ගුවන්විදුලි වැඩසටහන්වල ස්වරූපයෙහි කැපී පෙනෙන වෙනසක් ඇති කිරීමට සමත් විය.

3.1.7 ගුවන්විදුලියේ නව ප්‍රවණතා

3.8 රූපය - ශ්‍රී ලංකාවේ ගුවන්විදුලි සේවා කිහිපයක්

- ගුවන්විදුලි සන්නිවේදනයේ සංවර්ධනයත් සමග ධනාත්මක මෙන්ම ඍණාත්මක වෙනස්කම් ද ඇති වන්නට විය. නමුත් අද වන විට වැඩි වශයෙන් මෙහි අහිතකර ප්‍රතිවිපාක සමස්ත සමාජය කරා පැතිර පවතී. ගුවන්විදුලි භාෂාවේ ස්වරූපය හා වැඩසටහන්වල ගුණාත්මකභාවය පිළිබඳ ප්‍රශ්න පැන නැගුණේ මෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙසිනි. පුද්ගලික ව්‍යාපාර ප්‍රාග්ධනය, ගුවන්විදුලි සේවා වෙත සංසරණය වීම හේතුවෙන් වැඩසටහනක ගුණාත්මකභාවයට වඩා ලාභ අරමුණ ප්‍රමුඛස්ථානයෙහි ලා සැලකිණ.
- වර්තමානයේ පෞද්ගලික ගුවන්විදුලි නාලිකා රැසක් ශ්‍රී ලංකාවේ ක්‍රියාත්මක වේ.

- එසේ ම අන්තර්ජාලය හරහා ක්‍රියාත්මක වන Web Radio ද නවීන සන්නිවේදන තාක්ෂණයේ පෙරළියකි. බහු මාධ්‍ය පරිසරයෙහි මෙම රේඩියෝ වර්ගය වඩාත් ප්‍රචලිත වී තිබේ. ගුවන්විදුලි සන්නිවේදනය සඳහා වූ අන්තර්ජාල ප්‍රවේශය ඉහළ යාමත් සමග Web Radio ප්‍රභේද ලොව පුරා ව්‍යාප්ත වෙමින් පවතී.

3.8 රූපය - වෙබ් රේඩියෝ ලාංඡන කිහිපයක්

3.1.8 ගුවන්විදුලි මාධ්‍යයේ ස්වභාවය

පාසලේ 11 වන ශ්‍රේණියේ ඉගෙනුම ලබන සෙනුදි සහ 9 වන ශ්‍රේණියේ ඉගෙනුම ලබන ඇගේ සොහොයුරා වූ රදිනු අතර ඇති වූ දෙබසක කොටසක් පහත දැක්වේ.

සෙනුදි : මල්ලී, දැන් ඔය බණ කතාව ඇහුවා ඇති. අපි යමුකෝ. මගේ යාළුවෝ ටික බලාගෙන ඇති පරක්කු වෙනවනේ.

රදිනු : අනේ අක්කේ තව ටිකකින් යමුකෝ

අත්තම්මාඃ අනේ පුතේ මල්ලිට මේ බණ කතාව ඉවර වෙනකං අහන්න දුන්න නම් හොඳයි.

සෙනුදිඃ ඒක නම්.... එහෙම තමයි, අත්තම්මේ....... ඒත් මගේ යාළුවෝ බලාගෙන ඉන්නවා. චෙනුකිගේ උපන්දින උත්සවයට පරක්කු වෙන නිසා අපි යමු. මට තනියම යන්නත් තිබුණා..... ඒත් අම්මයි තාත්තයි කැමති නැහැනේ....... හරි මල්ලී, මම ඔය බණ වාහනේ යන ගමන් අහන්න දාලා දෙන්නම්.

(සෙනුදි, රදිනු හා රියදුරු මහතා ගමන යාම සඳහා පිටත් වේ. වාහනයේ ගුවන්විදුලි යන්ත්‍රය ක්‍රියාත්මක කොට ධර්ම දේශනයට සවන් දෙයි.)

රියදුරු මහතා : අනේ දැන් ලෝකෙ කොච්චර දියුණුයි ද? ගෙදර දී වාහනයේ දී මේ ඕනම තැනක අපට ඕන විදියට රේඩියෝ එක අහන්න පුළුවන්නේ......

සෙනුදිඃ ඒක නම් ඇත්ත ...... ඉන්නකෝ අපි ඉතුරු ටික චෙනුකිගේ අම්මගේ ජංගම දූරකථනය ඉල්ලගෙන අහමු

රදිනුඃ ඔව් අක්කේ, මේ බණ කථාව අපේ යාළුවන්ටත් අහන්න තිබුණා නම් හොඳයි නේද? ඒත්.... අපි කොහොම ද ජංගම දූරකථනයෙන් ගුවන්විදුලියට සවන් දෙන්නේ.... දැන් අපි උපන්දින සැමරුමට යන තැනට ඒක ඇහෙයි ද?

සෙනුදිඃ මේකනේ මල්ලී, ගුවන්විදුලිය කියන්නේ **පහසුවෙන් පරිහරණය කළ හැකි මාධ්‍යයක්. ඕනම තැනකට ගෙන යන්න වගේ ම ඕනම තැනක ඉඳලා අහන්නත් පුළුවන්.**

රියදුරු මහතාඃ ඇයි ගුවන්විදුලිය **ක්‍රියාත්මක කරන්න අපි කාටත් පුළුවන්.** ජංගම දූරකථනවලත් ගොඩක් පැහැදිලිව ඇහෙන ගුවන්විදුලි සේවා තියෙනවනේ.

සෙනුදි: ඒක තමයි මාමේ, අපේ සන්නිවේදන හා මාධ්‍ය අධ්‍යයන ටීචර් කිව්වේ ගුවන්විදුලිය **ජංගමශීලී, අඩු වියදම් සහිත, භූගෝලීය බාධක නැති ජන මාධ්‍යයක් කියලා.**

රදිනු: මට නම් මේ බණ මට ම **කියපු** එකක් වගේ දැනුනේ. රූපවාහිනියේ බලනවා වගේ නෙමෙයි, මට මේ බණ කතා අහනකොට බුද්ධ කාලයේ **සිදුවීම් මැවිලා පෙනෙනවා වගේ.......**

සෙනුදි: හරි..... හරි...... ඒ තමයි මල්ලී **ජන මාධ්‍යයක් විදියට ගුවන්විදුලියේ විශේෂ ලක්ෂණය.** දහස් සංඛ්‍යාත අසන්නන්ට එකවර ඇමතුවත් අපට දැනෙන්නේ ඒ අමතන්නේ මට විතරයි කියලා. ඒ කියන්නේ ගුවන්විදුලිය **පුද්ගල පාදක මාධ්‍යයක්. ඒ වගේ ම ඒක පරිකල්පනීය මාධ්‍යයක්.**

රදිනු: පරිකල්පනීය මාධ්‍යයක් කියන්නේ මොකක් ද අක්කේ?

සෙනුදි: ඒ කියන්නේ මල්ලී.... ගුවන්විදුලියෙන් හඬ, එහෙම නැත්නම් ශබ්දය හා වචන උපයෝගී කරගෙන අපට ළඟ නැති දෙයක් මවලා පෙන්වන්න පුළුවන් කියන එකයි.

ගුවන්විදුලිය යනු අති විශාල ජන සංඛ්‍යාවක් කරා විවිධාකාර තොරතුරු ක්ෂණිකව ලබා දිය හැකි බෙහෙවින් ප්‍රබල ජන මාධ්‍යයකි. ශබ්ද සන්නිවේදනයේ උපරිම ඵලයක් වන එය විශ්ව ව්‍යාප්ත ලාභදායී මාධ්‍යයකි.

ගුවන්විදුලිය

- ජන
- ප්‍රබල සන්නිවේදන
- ශ්‍රවණ
- හඬ
- සුහද
- කථික
- ජංගමශීලී
- පුද්ගල කේන්ද්‍රීය
- ශ්‍රැති ගෝචර

මාධ්‍යයකි

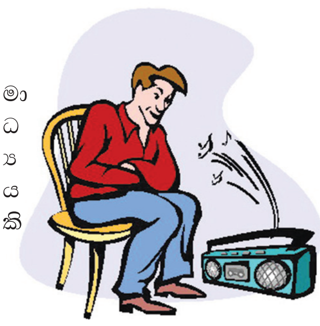

ගුවන් විදුලිය ශ්‍රව්‍ය මාධ්‍යයක් ලෙස හඬ පදනම්ව ක්‍රියාත්මක වේ. මෙම හඬ,

1. මිනිස් හඬ
2. සංගීතය
3. බාහිර ශබ්ද → ස්වාභාවික ශබ්ද / නිර්මාණාත්මක ශබ්ද

ලෙස වෙන් කළ හැකිය. බාහිර ශබ්ද, ස්වාභාවික ශබ්ද හා නිර්මාණය කරගත් ශබ්ද ලෙස කොටස් දෙකකි. මෙම සෑම ශබ්දයක ම විශේෂතා පවතී.

3.1.9 ගුවන්විදුලියේ ප්‍රබලතා

❒ **ගුවන්විදුලිය අතිශය ක්ෂණික මාධ්‍යයකි**

ගුවන්විදුලිය සෙසු මාධ්‍යවලට සාපේක්ෂව අතිශය ක්ෂණික මාධ්‍යයකි. එක විට විශාල අසන්නන් පිරිසකට සන්නිවේදනය කිරීමට හැකි වුව ද ගුවන්විදුලිය අතිශයින් පුද්ගල පාදක මාධ්‍යයකි. එය ශ්‍රවණය කරන සෑම අසන්නෙක් විසින් ම තොරතුරු ග්‍රහණය කරගනු ලබන්නේ එකිනෙකට වෙනස්ව තම තමන්ට පුද්ගලික වූ ආකාරයෙනි. ගුවන්විදුලිය පෞද්ගලික ශ්‍රවණ මාධ්‍යයක් බැවින් පුද්ගලයාගේ පරිකල්පනීය (Imagination) ශක්තිය දියුණු කිරීමට සමත් මාධ්‍ය ලක්ෂණවලින් එය සමන්විත වේ.

❒ **ගුවන්විදුලිය එසැනින් අසන්නන්ට යොමු වේ**

ගුවන්විදුලි තරංග ඉතා වේගයෙන් ගමන් කරයි. මේ නිසා නිවේදකයා ගුවන්විදුලි මැදිරියේ සිට ඉදිරිපත් කරන සෑම වචනයක් හා ශබ්දයක් ම ඒ මොහොතෙහි ම අසන්නාගේ සවනට යොමු වේ.

❒ **ගුවන්විදුලිය සමග ශ්‍රාවකයාට පහසුවෙන් සම්බන්ධ විය හැකිය.**

එනම් ගුවන්විදුලි වැඩසටහනක් තේරුම් ගැනීම සඳහා අසන්නෙකුට කියවීමේ හෝ ලිවීමේ හැකියාව වැනි විශේෂ හැකියා කිසිවක් අවශ්‍ය නොවේ.

❒ **ගුවන්විදුලියට භූගෝලීය බාධක විරලය**

සාමාන්‍යයෙන් ගුවන්විදුලි විකාශන සැලසුම් කරනු ලබන්නේ රටේ සෑම ප්‍රදේශයක ම වෙසෙන්නන්ට ශ්‍රවණය කිරීමට හැකි වන අයුරිනි. ගුවන්විදුලි මාධ්‍යයේ මෙකී සුවිශේෂී හැකියාව හේතුවෙන් දුර බැහැර සිටින ගුවන්විදුලි අසන්නාට මෙන්ම විදේශ රටවල වෙසෙන අසන්නන්ට ද අවශ්‍ය වැඩසටහන එක ම මොහොතක ශ්‍රවණය කළ හැකි වේ.

❒ **ගුවන්විදුලිය අඩු වියදම් මාධ්‍යයකි**

නවීන ජනමාධ්‍ය අතරින් වඩාත් අඩු මුදලක් වැයකොට භාවිත කළ හැකි මාධ්‍යයක් ලෙස ගුවන්විදුලිය හැඳින්විය හැකිය. ගුවන්විදුලි යන්ත්‍රයක් සතු ඕනෑම අසන්නෙකුට දිවා රෑ දෙකෙහි දී ම ගුවන්විදුලි වැඩසටහන් ශ්‍රවණය කිරීමට වැයවන්නේ ඉතා සුළු මුදලකි.

❒ **ගුවන්විදුලිය පහසුවෙන් හැසිරවිය හැකි මාධ්‍යයකි**

ගුවන්විදුලිය බෙහෙවින් ජංගමශීලී (Mobile) මාධ්‍යයකි. ව්‍යසන හා කලබලකාරී අවස්ථාවල දී ඉතා කඩිනමින් විශේෂ ගුවන්විදුලි වැඩසටහනක් සකස් කොට ප්‍රචාරය කළ හැකි වීම ද මීට අයත්ය. ඊට සාපේක්ෂ වශයෙන් පුවත්පතකට හෝ රූපවාහිනියට එතරම් කඩිනමින් අවස්ථානුකූලව වෙනස් විය නොහැක.

මෙවැනි ප්‍රබලතාවලින් යුතු වුව ද ජනමාධ්‍යයක් වශයෙන් **ගුවන්විදුලිය සතු සීමා සහ දුබලතා** ද පවතී.

3.1.10 ගුවන්විදුලියේ දුබලතා

❒ **ගුවන්විදුලිය හුදෙක් ශබ්දය පාදක වූ මාධ්‍යයකි**

සිය තොරතුරු සම්ප්‍රේෂණ කාර්යය සඳහා ගුවන්විදුලියට ශබ්දය මත පමණක් රඳා පැවතීමට සිදුව තිබේ. ගුවන්විදුලි ශ්‍රාවකයෙකුට තිරයක් මත දිස්වන රූපයක් හෝ සටහනක් හෝ දැකගත නොහැක.

❒ **ගුවන්විදුලි වැඩසටහනක් කනට ඇසෙන්නේ එක් වරක් පමණි**

නැවත ප්‍රචාරයක් නොකළහොත් ගුවන්විදුලි වැඩසටහනකින් ඉදිරිපත් කෙරෙන පණිවිඩයකට සවන්දීමට අසන්නෙකුට ලැබෙන්නේ එක් අවස්ථාවක් පමණි. පුවත්පතක පොතක හෝ විස්තර පත්‍රිකාවක පළ වන තොරතුරක් යළි යළිත් කියවා අවබෝධ කර ගැනීමට ඉඩ ලැබෙන නමුත්, වරක් ප්‍රචාරය වූ ගුවන්විදුලි වැඩසටහනක් නැවත ශ්‍රවණය කිරීමට අවකාශ නොලැබේ.

❒ **අසන්නාගේ අවධානය ගුවන්විදුලි වැඩසටහනින් ඉවතට යොමු වීමට ඇති ඉඩකඩ වැඩිය**

ගුවන්විදුලි වැඩසටහනේ නිෂ්පාදනය හොඳ මට්ටමක නොපවතී නම් හෝ ගුවන්විදුලි සේවාවේ ශ්‍රවණ තත්ත්වය දුර්වල නම් අසන්නා ගුවන්විදුලි යන්ත්‍රය ක්‍රියා විරහිත කිරීමට පෙළඹේ. එහෙත් රූපවාහිනී වැඩසටහනක මේ තත්ත්වය බෙහෙවින් වෙනස් වේ. අන්තර්ගතය කුමක් වුවත් රූපවාහිනියේ වර්ණවත් චලන චිත්‍ර නරඹන්නා ආකර්ෂණය කිරීමේ සමත් වේ. එමෙන්ම පාඨකයෙකුට එක ම පුවත්පතක පිටු පෙරළා බලමින් තමන් කැමති පුවතක් හෝ විශේෂාංගයක් තෝරා ගෙන කියවීමේ හැකියාව පවතී.

❒ **ගැඹුරු සංකීර්ණ අදහස් ග්‍රාහකගත කිරීමේ අපහසුතාව**

ගුවන්විදුලිය වූ කලී වඩාත් සුහදශීලී ශබ්ද මාධ්‍යයකි. එහි දී වඩාත් ගැඹුරු අදහස් අසන්නන්ට පහසුවෙන් අවබෝධ වන ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම ඇතැම් විට අපහසු විය හැකිය. ඡායාරූප, රූප සටහන්, ආදර්ශන ආදිය පෙන්වා විස්තර කිරීමේ හැකියාව නොමැති වීම ද මෙයට හේතුවකි.

3.2 ගුවන්විදුලි වැඩසටහන් ප්‍රභේද

ගුවන්විදුලි වැඩසටහනක, අඩංගු වන දේ හෙවත් '**අන්තර්ගතය**' මෙන්ම වැඩසටහන ඉදිරිපත් කරන ආකාරය හෙවත් '**ආකෘතිය**' කෙරෙහි ද සැලකිලිමත් වීම අනිවාර්ය වේ. ස්වකීය ඉදිරිපත් කිරීමට වඩාත් උචිත ක්‍රමය පළමුව තීරණය කළ යුතුය. කවිය, ගීතය, කෙටිකතාව, නවකතාව, නාට්‍යය, සිනමාව ආදී කලාංග ඇසුරින් අදාළ වැඩසටහන් පෝෂණය කරගත හැකිය.

11 ශ්‍රේණිය C පන්ති කාමරය

(ලක්ෂිකා, ඔෂානි, පාරමී, සෙලීනා, බුමිදු ඇතුළු සිසු දරුවන්)

(ගුවන්විදුලියේ ප්‍රචාරය වන වැඩසටහන් පිළිබඳව විමසීමක් කරන ලෙසට පැවරුමක් දී තිබිණ)

ගුරුතුමිය : ආයුබෝවන් ළමයි. කොහොම ද? මම කියපු ක්‍රියාකාරකම කළා ද.........? දවස් දෙකක නිවාඩුවක් නිසා හොඳට අධ්‍යයනය කරන්න ඇති කියලා හිතනවා.

ලක්ෂිකා : ඔව් ටීචර්, මම සෙනසුරාදා ඉරිදා දවස් දෙකේ ම රේඩියෝ එක ඇහුවා. සෙනසුරාදා හවස දෙකට දේශීය ආහාර රටාවේ වැදගත්කම හා ආයුර්වේද ඖෂධ පිළිබඳ වැඩසටහනක් ප්‍රචාරය වුණා.

ගුරුතුමිය : කොහොම ද........? ඒ වැඩසටහන ඉදිරිපත් කරපු විදිය ගැන ලක්ෂිකාට හිතෙන්නේ මොනව ද?

ලක්ෂිකා : වැඩසටහන සංවාදයක් විදියටයි ඉදිරිපත් වුනේ. බොහො ම සරල හා සුහදශීලි විදියට වැඩසටහන ඉදිරිපත් කළා. අතරින් පතර සිංදුවක් ගියා. ආ....කෙටි ප්‍රවෘත්ති ප්‍රකාශයකුත් ප්‍රචාරය වුණා ටීචර්.

ඔෂානි : ටීචර් මම අහපු වැඩසටහනත් එහෙමයි........ පැයක කාලයකට ගොඩාක් දේවල් ගියා...... ඒත් මට ඒ එකක්වත් හරිහැටියකට තේරුම් ගන්න බැරිවුනා.

බුමිඳු : මට නම් හරියට වැඩසටහනක් අහන්න ම බැරිවුනා.

ගුරුතුමිය : ඒ මොකද? දවස් දෙකක් ම තිබුණනේ බුමිඳු.

බුමිඳු : මම රේඩියෝ එක දාපු හැමවෙලේක ම නිවේදකයාගෙ හරි නිවේදිකාවගෙ හරි කතාවක්, නැත්තං වෙළඳ දැන්වීමක්. ඒ නිසා වැදගත් දෙයක් අහන්න බැරි වුණා.

සෙලීනා :	ඒ වුනාට ටීචර් මම නම් හොඳ වැඩසටහනක් ඇහුවා. මම ලබන ඉරිදා වෙනකම් ඉන්නේ ඒ වැඩසටහනේ ඉතුරු කොටසට අහන්න.
ගුරුතුමිය :	මොකක් ද........ සෙලීනාට අහන්න ලැබුණ වැඩසටහන?
සෙලීනා:	ඒක ටීචර් වාර්තා වැඩසටහනක්. අපේ රටේ වෙස් මුහුණු කලාව ගැන හරි ලස්සනට කරුණු ඉදිරිපත් වුණා. නිවේදකයාගෙයි කීපදෙනෙකුගෙයි අදහස් ඉදිරිපත් වුණා. වැඩසටහන අතරමැද දුරකථන සංවාදවලින් අසන්නාවත් සජීවීව සම්බන්ධ කර ගත්තා. ප්‍රචාරය වෙච්ච ගීතත් වෙස් මුහුණු කලාව ගැන කියවෙන අපි මීට ඉස්සෙල්ලා අහපු නැති ඒවා.........
ගුරුතුමිය:	දැන් ඔයාලට තේරෙනව ද? ගුවන්විදුලියේ විවිධ විදියේ වැඩසටහන් විකාශනය වෙනවා. සමහර ඒවා අහන්න අපි කැමතියි. තවත් ඒවා නීරසයි. **ගුවන්විදුලි වැඩසටහන් විවිධ හැඩතල ඒ කියන්නේ ආකෘති ගණනාවකට අයත් වෙනවා.** ඒ සෑම ආකෘතියකට ම ඊට ම ආවේණික ලක්ෂණ තියනවා. අපි දැන් ඒ මොනවා ද කියලා බලමු.

ගුවන්විදුලියක ප්‍රචාරය කෙරෙන විවිධ වැඩසටහන් ඒවායේ අන්තර්ගතය හා ඉදිරිපත් කරන ආකාරය අනුව ප්‍රධාන ප්‍රභේද කිහිපයක් යටතේ හඳුනාගත හැකිය.

- ප්‍රවෘත්ති වැඩසටහන්
- සඟරාමය වැඩසටහන්
- නාට්‍යමය වැඩසටහන්
- සංගීත වැඩසටහන්
- සජීවී වැඩසටහන්
- සම්මුඛ සාකච්ඡා

ගුවන්විදුලි වැඩසටහන් සඳහා උපයෝගී කරගන්නා ආකෘති කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

3.9 රූපය

1. කථා (Talk)
2. සම්මුඛ සාකච්ඡා (Interview)
3. සාකච්ඡා (Discussion)
4. සංවාද (Dialogue)
5. වාර්තාමය (Documentary)
6. විචිත්‍රාංග (Features)
7. සඟරාමය (Magazines)
8. ගුවන්විදුලි නාට්‍ය (Redio Drama)
9. සජීවී විස්තර ප්‍රචාර (Running Commetary)
10. වාර්තා කථන (Eye Witness Accounts)
11. නිවේදන (Announcement)
12. ප්‍රශ්න විචාරාත්මක වැඩසටහන් (Quiz)
13. දූරකථන සංවාද (Telephone Conversations)
14. ප්‍රවෘත්ති වැඩසටහන් (News)
15. සංගීත වැඩසටහන් (Music)

මෙම වැඩසටහන් සජීවී ලෙස හෝ පටිගත කර විසුරුවා හරිනු ලැබේ.

1. කථා (Talk)

බොහෝ දෙනෙකුට පුරුදු පැරණි ම වැඩසටහන් ශෛලිය වන්නේ සෘජු කථා ආකෘතියයි. නමින් ම කියවෙන පරිදි ගුවන්විදුලි කථාව යනු එක් පුද්ගලයෙකු විසින් කරනු ලබන සෘජු වාචික ඉදිරිපත් කිරීමකි. විවිධත්වය අඩු බැවින් මෙම ආකෘතිය මඟින් අසන්නන් රඳවා තබා ගැනීමේ කාලය සීමාසහිත වේ.

2. සම්මුඛ සාකච්ඡා (Interview)

අලුත් තොරතුරු ලබා ගැනීමේ හා නව ආකල්ප මතුකර ගැනීමේ අපේක්ෂාවෙන් සම්මුඛ සාකච්ඡා පවත්වනු ලැබේ. මෙහි දී ප්‍රශ්නකරු වැඩසටහන ඉදිරිපත් කරන්නා වන අතර පිළිතුරු දෙන්නා වන්නේ සම්මුඛ සාකච්ඡාවට සහභාගී වන පුද්ගලයාය. සාකච්ඡාව මෙහෙයවීමේ දී සරල, සුන්දර, තේරුම් ගැනීමට පහසු වචන භාවිතයෙන් වැඩසටහනට ආකර්ෂණයක් ලැබේ.

3. සාකච්ඡා (Discussion)

සාකච්ඡාවක් යනු කිසියම් ප්‍රස්තුතයක් ඔස්සේ පුද්ගලයන් කිහිප දෙනෙකු විසින් අදහස් හුවමාරු කර ගැනීමයි. නිවේදකයෙකු විසින් සාකච්ඡාව මෙහෙයවනු ලැබේ. සාකච්ඡාවක් නිදහසේ ගලාගෙන යාමට සැලැස්වීම හොඳ අදහස් ප්‍රකාශනයකට ඉඩ සැලසීමකි. විවිධ මතවාද මෙන්ම විවිධාකාර හඬවල් කිහිපයක් ද අඩංගු වන බැවින් ඒ සඳහා අසන්නන්ගේ ආකර්ෂණය දිනා ගැනීම ද පහසු වේ.

4. සංවාද (Dialogue)

සංවාද වැඩසටහනක් බොහෝ දුරට සාකච්ඡා වැඩසටහනකට සමාන වුව ද ඒවා අතර සුළු වෙනස්කම් තිබේ. මේ සඳහා සහභාගී වන්නේ ශිල්පීන් දෙදෙනෙකු පමණි. බොහෝවිට ඔවුන් එක ම ක්ෂේත්‍රයක් පිළිබඳව කථා කරන දෙදෙනෙකු විය හැකිය. සාමාන්‍යයෙන් කවි සංවාදයක් හෝ පාසලේ වෙනත් සංවාදයක් පවත්වන විටක දී දෙපාර්ශවයක් විසින් පක්ෂ විපක්ෂ අදහස් ඉදිරිපත් කළ ද ගුවන්විදුලි සංවාදයක දී පිළිගත් සම්ප්‍රදාය වන්නේ එක ම කරුණක් ඔස්සේ දෙදෙනා ම කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමයි. මෙහි දී එකිනෙකා පෝෂණය වන අදහස් ඉදිරිපත් කිරීම ද සුවිශේෂී වූවකි. සංවාදයක් සඳහා මෙහෙයවන්නකුගේ සහභාගී වීම අත්‍යවශ්‍ය නොවේ.

5. වාර්තාමය වැඩසටහන් (Documentary)

කිසියම් මාතෘකාවක් සම්බන්ධයෙන් තත්‍ය ආකාරයෙන් තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම මෙවැනි වැඩටසහනකින් සිදුකෙරේ. මෙහි දී යොදා ගැනෙන්නේ සත්‍ය සිදුවීම් හා සත්‍ය පුද්ගලයන් ය. මෙය ප්‍රවෘත්ති වැඩසටහන්වලට ඉතා ප්‍රයෝජනවත් වන ආකෘතියකි.

6. විචිත්‍රාංග (Features)

එක් විෂයක් හෝ විෂය කරුණක් පිළිබඳව විවිධ දෘෂ්ටි කෝණ හා අංශවලින් බලා නිර්මාණය වන විශේෂාංග, ගුවන්විදුලි විචිත්‍රාංග ලෙස හැඳින්විය හැකිය. හැකිතාක් දුරට තොරතුරු හා අදහස් මෙන්ම තර්ක විතර්ක අසන්නට සැලැස්වීම මින් සිදු කෙරේ. මෙහි දී සෙසු වැඩසටහන් ආකෘති වුව ද යොදාගෙන වැඩසටහන විචිත්‍රවත් කළ හැකිය. වාර්තාමය වැඩසටහනක දී මෙන් නොව සත්‍ය සිදුවීම් වෙනුවට නිර්මාණශීලී අවස්ථා යොදා ගනිමින් වැඩසටහන තවත් ආකර්ෂණීය තත්ත්වයට පත් කළ හැකිය.

7. සඟරාමය වැඩසටහන් (Magazines)

ගුවන්විදුලි සඟරා වැඩසටහන් මුද්‍රිත සඟරා මෙන්ම විවිධ විෂයයන් හෝ විවිධ කරුණු පදනම් කරගෙන ගොඩනඟා ගන්නකි. බොහෝ විට එකිනෙකට සම්බන්ධ තොරතුරු මෙමඟින් ඉදිරිපත් කෙරේ. ආකෘතිකමය වශයෙන් විචිත්‍රාංගයකට සමාන වුව ද ගුවන්විදුලි සඟරාවක දී සිදු කෙරෙන්නේ එක ම කරුණක් සම්බන්ධයෙන් තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීමක් නොවේ. එහෙයින් විවිධත්වයෙන් යුත් කරුණු ඉදිරිපත් කිරීමටත් නොයෙකුත් අංශවලට අසන්නා යොමු කිරීමටත් මෙමඟින් හැකි වේ. සඟරාමය වැඩසටහනක එක් එක් හඬ පිටුවල **පිරි සැලසුම හෙවත් ස්වරූපය** බොහෝ විට එකිනෙකට වෙනස් වේ. මේ වෙනස ඇතිවන්නේ කථා, කෙටි විචිත්‍රාංග, ප්‍රවෘත්තිමය අංග, සම්මුඛ සාකච්ඡා වැනි වෙනස් ශෛලියේ අංග ඇතුළත් කිරීම නිසාය.

8. ගුවන්විදුලි නාට්‍යය (Redio Drama)

ගුවන්විදුලි නාට්‍යයක දී කිසියම් සිද්ධියක් හෝ කතාවක් උචිත දෙබස් යොදාගෙන ඉදිරිපත් කිරීම සිදු වේ. ශබ්ද මාධ්‍යයක් වන ගුවන්විදුලිය මඟින් රංගනය, පරිසරය, දෙබස් ආදී සියල්ල චිත්ත රූප මැවීමට සමත් වන පරිදි ඉදිරිපත් කිරීම පහසු කාර්යයක් නොවේ.

මුවන් පැලැස්ස, කඩමණ්ඩිය, ආයුබෝවේවා වැනි ගුවන්විදුලි නාට්‍ය අදත් වැඩිහිටි පරපුරේ මතකයෙහි රැඳී ඇත්තේ සුන්දර ලෙසිනි. ඓතිහාසික සිදුවීම්, සංග්‍රාම, ප්‍රේම කතා, හා සමාජ ගැටලු ගුවන්විදුලි නාට්‍ය සඳහා බොහෝ විට වස්තු විෂය වී තිබේ.

9. සජීවී විස්තර ප්‍රචාර (Running Commentary)

කිසියම් සිදුවීමක් පිළිබඳව එම මොහොතේ ම කෙරෙන විස්තර ප්‍රචාරයක් මින් අදහස් කෙරේ. අවශ්‍ය පසුබිම් තොරතුරු හා සිදුවීම් අසන්නාට මනා ලෙස පරිකල්පනය කිරීමට හැකි වන පරිදි විසිතුරු අන්දමින් තොරතුරු ඉදිරිපත් කිරීම මෙහි දී සිදු වේ. ක්‍රිකට් තරගයක් සජීව ලෙස නැරඹීමෙන් තොරව වුව ද ක්‍රීඩා පිටියේ සජීවී අත්දැකීමක් විඳ ගත්තා සේ දැනෙන ලෙස සිදු කරන විස්තර ප්‍රචාරවලට ඔබ කොතෙකුත් සවන් දී ඇත. නිදහස් දින උත්සවය, විවිධ විවෘත කිරීමේ උත්සව වැනි අවස්ථාවල විස්තර ප්‍රචාර මඟින් අසන්නා අදාළ සිද්ධිය සමග සජීවී ලෙස සම්බන්ධ කිරීමට සමත් දක්ෂ විස්තර ප්‍රචාරකයෝ සිටිති.

10. වාර්තා කථන (Eye Witness Accounts)

යම් සිද්ධියක් සිදු වීමෙන් පසුව එය විස්තර කිරීම 'වාර්තා කථන' යන්නෙන් අදහස් කෙරේ. සිද්ධිය වූ අවස්ථාවේ ඇති සැබෑ සම්බන්ධතා හා කතා යනාදිය එක් කරමින් විවිධ ලෙස වාර්තා කථන ඉදිරිපත් කරයි. ගංවතුර, නායයාම් වැනි ආපදා අවස්ථා මෙන්ම රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික උත්සවයක් සම්බන්ධ තොරතුරු ද මෙලෙස ඉදිරිපත් කළ හැකිය. බොහෝ විද්‍යුත් මාධ්‍යයන්වල විකාශය කෙරෙන 'අද පාර්ලිමේන්තුවෙන්' නමැති විශේෂාංගය වාර්තා කථන සඳහා උදාහරණයකි.

11. නිවේදන (Announcements)

ඉතාමත් කෙටි කාලයකින් සිත් ඇදගන්නා ලෙස තොරතුරක් හෝ පණිවිඩයක් ඉදිරිපත් කිරීම නිවේදන මඟින් සිදු කෙරේ. බොහෝ විට වැඩසටහන් අතරතුර ප්‍රචාරය කෙරෙන වෙළඳ දැන්වීම්, නිවේදනවල ඇතුළත් ඇතැම් ගීත ඛණ්ඩ හෝ දෙබස් ශ්‍රාවකයා විසින් නිතර මුමුනනු හෝ වහරනු ලැබීම, ඒවා ඔවුන්ගේ සිත්වල හොඳින් රැඳී ඇති බවට නිදසුනකි.

නිවේදන කොටස් තුනකි එනම්,

1. කටහඬ පමණක් යොදා ගන්නා අවධාරිත නිවේදන (Spot Announcements)
2. කිංකිණි නිවේදන (Jingles)
3. වෙළඳ නිවේදන (Advertisements) වශයෙනි.

මෙම නිවේදනවල අරමුණ කිසියම් විශේෂ පණිවුඩයක් අවධාරණාත්මක ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමයි.

12. ප්‍රශ්න විචාරාත්මක වැඩසටහන් (Quiz Programmes)

සාමාන්‍ය පැන විසඳුම් තරග මේ නමින් හැඳින්වේ. මෙහි ඇති විශේෂත්වය නම් අසන්නාට ද තරගයට සහභාගී වී සිය දැනුම උරගා බැලීමට හැකි වීමයි. වින්දනයක් මෙන්ම තොරතුරු ද දැන ගැනීමට ලැබෙන බැවින් ප්‍රශ්න විචාරාත්මක වැඩසටහන් සාමාන්‍යයෙන් අසන්නන්ගේ සිත් ඇද ගනී.

13. දූරකථන සංවාද (Telephone Conversations)

දූරකථනය රටේ ඕනෑම තැනෙක සිට එසැණින් සන්නිවේදන සම්බන්ධතා ගොඩනගන මෙවලමකි. වැඩි පිරිසකගේ සක්‍රීය සහභාගීත්වය ලබාගත හැකි ගුවන්විදුලි වැඩසටහන් සඳහා දූරකථන සංවාද යොදාගත හැකිය. අද වන විට බොහෝ ගුවන්විදුලි වැඩසටහන් සඳහා විවිධාකාරයෙන් දූරකථන සංවාද යොදා ගනු ලැබේ.

14. ප්‍රවෘත්ති වැඩසටහන් (News)

ගුවන්විදුලි ප්‍රවෘත්ති සලකනු ලබන්නේ ද වැඩසටහන් ආකෘතියක් වශයෙනි. ප්‍රධාන ප්‍රවෘත්ති, පැයේ පුවත්, පුවත් ලුහුඬින් වැනි ප්‍රවෘත්ති ප්‍රචාර මෙන්ම ප්‍රවෘත්ති සංදර්ශන, ප්‍රවෘත්ති අටුවා, පුවත් පසුබිම, ප්‍රවෘත්ති විමර්ශන ඇතුළු වැඩසටහන් රැසක් ප්‍රවෘත්ති වැඩසටහන් ලෙස සැලකේ. ගුවන්විදුලි නාලිකාවකට ඉහළ ග්‍රාහක අවධානයක් ලබා ගැනීම සඳහා ප්‍රවෘත්ති ප්‍රකාශන ඉවහල් වේ. රටේ සිදුවන දේ ක්ෂණිකව දැන ගැනීමට ග්‍රාහකයන් දැඩි කැමැත්තක් දැක්වීම මීට හේතුවයි. ප්‍රවෘත්ති යනු විශේෂ අවධානයකින් ග්‍රහණය කරන වැඩසටහනක් වන හෙයින් එහි භාෂා භාවිතය ඉහළ වැදගත්කමක් දරයි. ප්‍රවෘත්ති වැඩසටහන් කල් දැමිය නොහැක. ඒවා ඉතා කඩිනමින් නිරවුල්ව හා පැහැදිලිව ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

15. සංගීත වැඩසටහන් (Music)

ශබ්දය හෙවත් හඬ පදනම් කරගත් ගුවන්විදුලි මාධ්‍යයේ ප්‍රබල පරාසයක් සංගීත වැඩසටහන් මඟින් ආවරණය කරනු ලැබේ. අද වන විට ගුවන්විදුලි ගීත අතිශය ජනප්‍රියත්වයක් ලබා ඇත. ඒවා ග්‍රාහක අත්දැකීම් බවට පත්ව ඇත්තේ ඔවුන්ගේ සිත්වල ඇඳී තිබෙන චිත්ත රූප ඇසුරෙනි. ගුවන්විදුලියේ කථන වැඩසටහන් හැරුණු විට සෙසු සියලු වැඩසටහන් නිෂ්පාදනය වන්නේ සංගීතය යොදා ගැනීමෙනි. කුමන වැඩසටහනක වුව ද තේමාව සකස් වන්නේ ද සංගීතය යොදා ගනිමිනි.

බොහෝ වැඩසටහන්වල දී පසුබිම් සංගීතය මඟින් වැඩසටහන් ඉදිරිපත් කරන්නන් DJ හෙවත් DISC JOKEY යන නමින් හඳුන්වයි.

3.3 ගුවන්විදුලිය පරිශීලනය

ගුවන්විදුලිය අපට තොරතුරු සම්පාදනය කරයි. එසේම එය අධ්‍යාපනය ද ලබා දෙයි. විනෝදාස්වාදය ලබා දීමෙහි ලා ප්‍රබල භූමිකාවක් ද ඉටු කරයි. එසේ ම යහපත් මෙන්ම අයහපත් පෙළඹවීම් කරා අපව යොමු කරවයි.

3.10 රූපය -

ශ්‍රාවකයින් ආකර්ෂණය කර ගැනීම සඳහා ගුවන්විදුලි වැඩසටහන් නිෂ්පාදකයෝ විවිධ උපාය මාර්ග අනුගමනය කරති. වාණිජ අරමුණු හා මහජන සේවා අරමුණු අතර ගැටෙමින් වර්තමාන මාධ්‍ය තම මෙහෙවර ඉටු කරයි. එහි දී ජනමාධ්‍යයක් ලෙස ගුවන්විදුලියෙන් අපේක්ෂිත අරමුණු හා දැක්ම වෙනස් වීමට ද පුළුවන. මේ නිසා එවන් අවස්ථාවක ශ්‍රාවකයෙකු ලෙස ඔබ, ගුවන්විදුලිය නියමාකාරයෙන් පරිශීලනය කිරීමෙහි නිපුණතාවක් ලබා ගත යුතුය. ශ්‍රවණය කරන ඕනෑම නාලිකාවක් මධ්‍යස්ථව විමසමින් ඒවායේ වැඩසටහන් තෝරා බේරා ගනිමින් භාවිත කිරීම වඩාත් යෝග්‍ය වේ.

අද දවසේ ගුවන්විදුලි ශ්‍රාවකයා ජාතික, අන්තර්ජාතික හා පෞද්ගලික ගුවන්විදුලි නාලිකා රැසකින් ලෝකය තම දෙසවන් අභියසට කැඳවා ගනී. එහි දී අපගේ වයස් මට්ටමට, සංස්කෘතියට, අප ජීවත් වන පරිසරයට ගැළපෙන වැඩසටහන් නිසි ලෙස තෝරා බේරා ගෙන ශ්‍රවණය කිරීමට අප සැලකිලිමත් විය යුතුය.

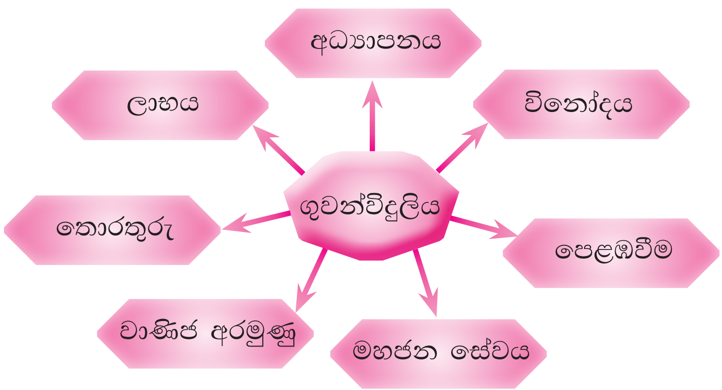

ක්‍රියාකාරකම 01

සති අන්තයේ දිනයක දී නිවසේ ගුවන්විදුලිය ක්‍රියාත්මක කර නිදහසේ ශ්‍රවණය කරන්න. ඔබට අභිමත පරිදි විවිධ නාලිකා වෙත සුසර කරමින් පහත පත්‍රිකා පුරවන්න.

1
නාලිකාව ....
ශ්‍රවණය කළ වේලාව ....
ප්‍රචාරය වූ වැඩසටහන..........
ඉලක්ක ග්‍රාහක කණ්ඩායම ....

2
නාලිකාව ....
වැඩසටහන් නාමය ....
ශ්‍රවණය කළ කාලය ....
ඒ පිළිබඳ ඔබේ අදහස ....

3
නාලිකාව ....
වැඩසටහන් නාමය ....
ප්‍රචාරය වූ වෙළඳ දැන්වීම් ගණන ....
වැඩසටහන විකාශය වූ වේලාව ....

4
නාලිකාව ....
වැඩසටහන් නාමය ....
භාෂාව භාවිත කළ අන්දම ....
නිවේදක භූමිකාව පිළිබඳ ඔබේ අදහස ....

ක්‍රියාකාරකම 02

1. මෙවැනි පත්‍රිකා කිහිපයක් සකස් කරන්න.
2. පන්තිකාමරයේ දී ඊට අදාළ විවෘත සාකච්ඡා මණ්ඩපයක් සූදානම් කර ගන්න.
3. ගුවන්විදුලි පරිශීලනය පිළිබඳ ඔබේ අදහස් දක්වමින් පුවත්පත් වාර්තාවක් ලියන්න.

ක්‍රියාකාරකම 03

(සන්නිවේදන හා මාධ්‍ය අධ්‍යයනය විෂයභාර ගුරුතුමියගේ අනුදැනුම මත පන්ති කාමරය තුළ ගුවන්විදුලි යන්ත්‍රයක් ක්‍රියාත්මක කරන්න. එය විනාඩි 20ක් පමණ නිශ්ශබ්දව ශ්‍රවණය කරන්න. ඒ අතර විවිධ නාලිකා වෙත සුසර කරන්න.)

- *මෙහි දී ඔබ විවිධ වර්ගයේ ගීත ඉදිරිපත් කරන භාෂාව විවිධාකාරයෙන් භාවිත කරන ගුවන්විදුලි නාලිකාවලට සවන් දෙන්නට ඇත.*
- *ඇතැම් විට ශාස්ත්‍රීය සාකච්ඡාවකට හෝ සංවාදයකට හෝ සවන් දෙන්නට ඇත.*
- *තවත් අවස්ථාවක ප්‍රවෘත්ති ප්‍රකාශයක් හෝ ප්‍රවෘත්ති ලුහුඬින් ඉදිරිපත් කිරීමක් ශ්‍රවණය කරන්නට ඇත.*
- *නිවේදකයාගේ හෝ නිවේදිකාවගේ කතා හා විවිධ වෙළඳ දැන්වීම් ඇසෙන්නට ඇත.*

පන්තියේ සියලු ම දෙනා එක්ව ඉහත ශ්‍රවණය කළ වැඩසටහන්වල යොදා ගත් කථන භාෂාව, වැඩසටහන් ආකෘතිය, ඉලක්ක ග්‍රාහක කණ්ඩායම, වැඩසටහනේ අරමුණ, හා ඒවායින් සමාජයට ලබා දෙන පණිවිඩ පිළිබඳව විචාරශීලී කතිකාවක යෙදෙන්න. අනතුරුව පාසල් බිත්ති පුවත්පත සඳහා ලිපියක් සම්පාදනය කරන්න.

ගුවන්විදුලිය පරිශීලනය කිරීමේ දී ඔබ විසින් අවධානයට යොමු කළ යුතු කරුණු හා අවස්ථා රැසක් පවතින බව මෙහි දී ඔබට වැටහෙනු ඇත.

3.3.1 ගුවන්විදුලි මාධ්‍යයේ සරල ක්‍රියාවලිය

ගුවන්විදුලි තරංග විද්‍යුත් චුම්භක තරංග වර්ගයකි.

ලොවපුරා ගුවන්විදුලි මධ්‍යස්ථාන සිය සම්ප්‍රේෂණ සඳහා ගුවන්විදුලි තරංග කිහිප වර්ගයක් භාවිත කරයි.

බහුලව භාවිත කෙරෙන්නේ,

1. මධ්‍යම තරංග (Medium Wave - MW / Amplitude Modulation - AM)
2. කෙටි තරංග (Short Wave - SW / High Frequency)
3. සංඛ්‍යාත මූර්ජන තරංග (Frequency Modulation - FM)

යනුවෙන් හැඳින්වෙන තරංග වර්ග තුනකි.

කටහඬ විද්‍යුත් චුම්භක තරංගයක් බවට පත් කර ශ්‍රාවකයා වෙත ගෙන යන ආකාරය පහත රූපයෙන් දැක් වේ.

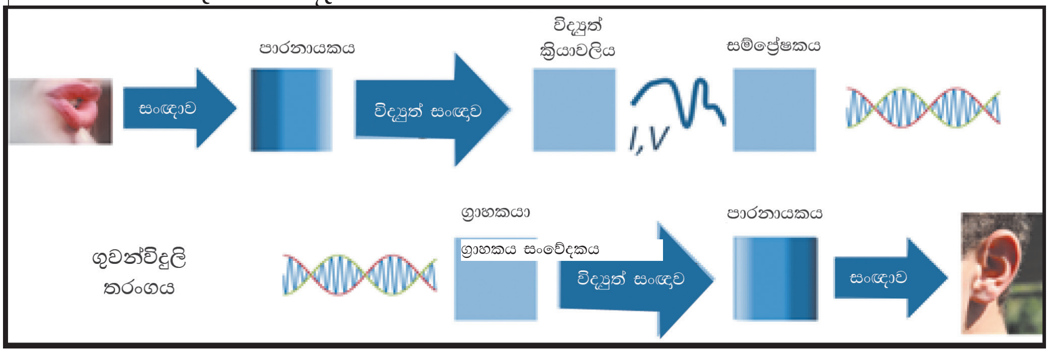

3.11 රූපය

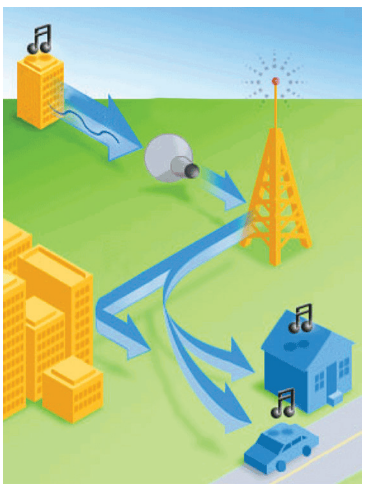

3.12 රූපය
ගුවන්විදුලි මධ්‍යස්ථානයකින් බෙදා හරින සංගීත ඛණ්ඩයක් ග්‍රාහකස්ථාන වෙත ලැබේ

විද්‍යුත් චුම්භක සංඥා ගුවන්විදුලි මධ්‍යස්ථානයේ සිට සම්ප්‍රේෂණ කුලුනට ගමන් කිරීමෙන් පසු විකාශන කටයුතු සිදු කරනු ලැබේ. උඩුගුවනේ විවිධ පරාසයන්ගෙන් ගමන් ගන්නා විද්‍යුත් චුම්භක තරංග ගුවන්විදුලි යන්ත්‍රයේ සංවේදකය මඟින් හසුකරගනු ලබයි. පසුව එම සංඥාවට අදාළ ශබ්ද තරංග ස්පීකරය මඟින් නිපදවීම සාමාන්‍ය ගුවන්විදුලි සම්ප්‍රේෂණ රටාවයි. එහෙත් නූතන අංකිත ගුවන්විදුලියේ දී ගුවන්විදුලි මධ්‍යස්ථානය හා සම්ප්‍රේෂණ කුලුන අතර සංඥා සම්පිණ්ඩන උපකරණයක් ක්‍රියාත්මක වේ.

විද්‍යුත් චුම්භක සංඥා ඔස්සේ සම්ප්‍රේෂණය කිරීමෙන් තොරව අන්තර්ජාලය ඔස්සේ ශ්‍රවණය කිරීමට හැකි ගුවන්විදුලි සේවාවන් ද ක්‍රියාත්මක වේ. ගුවන්විදුලි තරංග සම්ප්‍රේෂණයක් සිදු නොවන බැවින් මෙය ඉතාමත් සරල මෙන්ම අවම වියදම් සහිත ක්‍රියාවලියකි. ඒ නිසා මෙය ලොව පුරා වඩාත් වේගයෙන් ව්‍යාප්ත වනු දැකිය හැකිය. Web Radio ලෙස හඳුන්වන්නේ මේවායි. මේ සඳහා වෙබ් අඩවියක් අවශ්‍ය වේ. මෙහි දී

ගුවන්විදුලි මධ්‍යස්ථානය ලෙසින් පරිගණකය ක්‍රියාත්මක වන අතර විකාශන කුලුන මඟින් සිදු කළ කාර්ය ය අන්තර්ජාලය මඟින් සිදු කරයි. පරිගණකය ආධාරයෙන් සියලු ම කාර්යයන් ඉටු වන නිසා අවම පිරිවැයකින් සිදු කළ හැකිය.

ගුවන්විදුලියට පිටපත් සම්පාදනය කිරීම

'ගුවනට ලිවීම' සැබවින් ම තරමක් අසීරු කටයුත්තකි. අද ශබ්ද සන්නිවේදනය ලෝකයේ ප්‍රබලතම මාධ්‍යක් බවට පත් වී තිබේ. ස්වාභාවික ශබ්දය හා නාදය, ක්‍රමයෙන් තාක්ෂණික ලෝකයේ ප්‍රගතිය සමග එක් වී ගුවන්විදුලිය උපත ලබා ඇති බව ගුවනට ලිවීමේ දී සිහියේ තබා ගත යුතුය.

ඉතා සරල අර්ථයෙන් ගත් කල ගුවන්විදුලියේ වැඩසටහනක් යනු, **ආරම්භය, අන්තර්ගතය හා අවසානයක් සහිත මනා පෙළගැස්මකින් යුත් ක්‍රියාදාමයකි.** පිටපත් රචනය එහි තීරණාත්මක සාධකයකි. එය වැඩසටහනක දළ සැලැස්මයි. පිටපත් රචනා කිරීමේ දී මූලික වශයෙන් සැලකිලිමත් විය යුතු කරුණු දෙකකි. එනම්,

1) හඳුනා ගැනීම.
2) පෙර සූදානම.

හඳුනා ගැනීමේ දී පිටපත් රචකයා තමා ලියන වැඩසටහන ඉදිරිපත් කරන්නේ

- කාට ද?
- කුමන වෙලාවට ද?
- මොනවා ද? (ඇයි?)
- කුමන කරුණක් සඳහා ද?

යන අංග කෙරෙහි සැලකිලිමත් විය යුතුය.

එසේ ම පිටපත් රචකයාට මනා පෙර සූදානමක් ද තිබිය යුතුය. එහි දී,

- වැඩසටහනේ පරමාර්ථය
- වැඩසටහන ඉදිරිපත් කරන මාදිලිය.
- ඒ සඳහා භාවිත කරන ආකෘතිය.
- තම ග්‍රාහක කණ්ඩායම.
- වැඩසටහන ඉදිරිපත් කරන ගුවන් කාලය

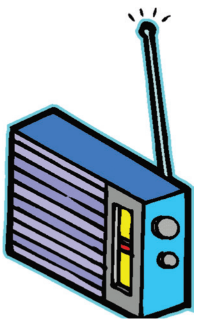

යන කරුණු කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතුය. මෙලෙස පිටපත් රචකයා තමා රචනා කරන වැඩසටහන් පිළිබඳව පුළුල් අවබෝධයක් ලබා ගත යුතුය. එසේ ම තම වැඩසටහනෙහි ඉලක්ක ග්‍රාහක පිරිස පිළිබඳව ද මනා දැනුමකින් සිටිය යුතුය. එනම් ග්‍රාහකයාගේ සමාජ, ආර්ථික හා අධ්‍යාපන මට්ටම, රසවින්දන මට්ටම යනාදිය පිළිබඳව ද අවධානය යොමු කළ යුතුය.

3.13 රූපය

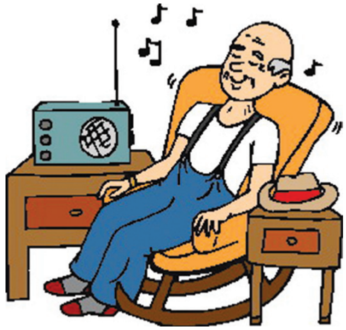

3.14 රූපය

ගුවන්විදුලි පිටපත් රචනයේ දී සපුරාලිය යුතු තවත් කොන්දේසි හතරක් ඇත. එනම්,

1) භාෂාවේ ස්වරූපය

ලියන්නේ කියවීමට නොව කථා බහටය. එය ලේඛන ව්‍යවහාරය නොව කථන ව්‍යවහාරයකි.

2) ආමන්ත්‍රණ ස්වරූපය

ලිවිය යුත්තේ එක් පුද්ගලයෙකු අරභයාය. එනම් පුද්ගලික ඇමතුමකි. එය ඔබ හා මම අතර කෙරෙන්නකි. එම ආමන්ත්‍රණය මිත්‍රශීලී විය යුතුය.

3) ශ්‍රවණ ස්වරූපය

ඇසෙන්නේ එක් වරක් පමණි. එහෙයින් ඇසූ මුල් අවස්ථාවේ දී ම අසන්නාට තේරුම් යා යුතුය.

4) ශබ්ද ස්වරූපය

යොදා ගන්නේ ශබ්දය පමණක් බැවින් ශබ්දය මඟින් සියලු දේ මනසේ චිත්‍රණය විය යුතුය.

ඔබ ලියන දේ ප්‍රකාශ කිරීමට අවශ්‍යය. හිතන්න. කියන්න. ඉන්පසු ලියන්න.

හොඳ පිටපත් රචකයෙකුට විෂය අන්තර්ගත දැනුමට අමතරව,

- වැඩසටහන් ආකෘති පරිහරණය
- අසන්නාගේ ගති ස්වභාවය
- අසන්නාගේ අවධානය ලබා ගැනීම, සහ උනන්දුව පවත්වා ගැනීමේ විධි ක්‍රම
- නිර්මාණාත්මක ලෙස විස්තර කිරීම
- භාෂා ප්‍රවීණතාව, ඉදිරිපත් කිරීමේ ශෛලිය හා ශිල්ප ක්‍රම පිළිබඳ දැනුම මෙන්ම අවබෝධය ද අවශ්‍ය වේ.

- විෂය හා මාධ්‍ය නිපුණත්වය
- අවංක උත්සාහය
- දිගු කාලීන අභ්‍යාසය
- දැඩි උනන්දුව
- තත් කාර්යය කෙරෙහි ඇති ඇල්ම

යන ගුණාංග මඟින් හොඳ පිටපත් රචකයකු බිහි කරයි.

ගුවන්විදුලිය සඳහා පිටපතක් සම්පාදනයේ දී

- සරල වචන හා වාක්‍ය භාවිත කළ යුතුය.
- සැමවිට ම සවන් දීමෙන් ග්‍රහණය කර ගැනීමට සුදුසු පරිදි ලිවිය යුතුය.
- වාක්‍යයක් අවසන් කිරීමේ විරාම ලක්ෂණ පැහැදිලි ලෙස සටහන් කළ යුතුය.

- ප්‍රකාශනයේ වෙනස් වීම් පැහැදිලිව දැක්විය යුතුය.

එනම්, පිටපත ඉදිරිපත් කරන්නාට පිටපත දුටු සැනින් එය ඉදිරිපත් කළ යුතු ආකාරය අවබෝධ විය යුතුය.

උදාහරණ :- ඔයා බත් කෑවද? (සාමාන්‍ය)
ඔයා බත් කෑවද ! (විස්මය)
ඔයා .... බත් .... කෑවද? (දුර සිට)

- සංගීත ඛණ්ඩයක් යෙදීම. නිහඬ බව ආදිය පැහැදිලිව දැක්වීම

මෙහි දී යොදා ගන්නා සංගීත ඛණ්ඩයේ ස්වභාවය ආදිය පැහැදිලිව සටහන් කළ යුතුය.

යම් වාක්‍යයක් විශේෂ ආකාරයේ ස්රූපයෙන් කියනවානම් එය ලියා, යටින් විශේෂ කර දැක්විය යුතුය. අවධාරණය කළ යුතු තැන් යටින් ඉරි ගසයි. එනම් ශබ්ද ප්‍රයෝග පැහැදිලිව සටහන් කර ඒ යටින් ඉරක් ඇඳිය යුතුය.

උදාහරණ :- SFX දුම්රිය නැවතුමක ශබ්ද (Sound Effects)
දුම්රිය නිවේදන ශෛලියෙන් කියයි.
අවස්ථාව මාරු කරන සංගීත ඛණ්ඩයක් (Bridge Music)
තමාට....... ම .... (සීතාට)

- වාක්‍යයක් අවසන් කිරීමේ විරාම ලක්ෂණ පැහැදිලි ලෙස සටහන් කිරීම.

පිටපත ඉදිරිපත් කරන ශිල්පියාට ගැටලුවක් ඇති නොවන ලෙස විරාම ලක්ෂණ ආදිය යෙදිය යුතුය. වාක්‍යයක් අවසන් කිරීම නැවතීමේ තිත මඟින් ද නිශ්ශබ්දතාවක් හෝ වෙනත්, විරාම මඟින් දැක්විය යුතු කරුණක් ඒ අයුරින් ද ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

උදාහරණ :- 1) මරන්න, එපා බේරන්න.
මරන්න එපා, බේරන්න.

2) තැඹිලි ගෙඩි පිටින්, ගෙන ඒම තහනම්.
තැඹිලි ගෙඩි, පිටින් ගෙන ඒම තහනම්.

- ඡේදයන් නිසි පරිදි වෙන් කිරීම, වචනවල අර්ථ නිසි ලෙස ගැළපීම, අදාළ ඡේදයේ වචන නිසි පරිදි වෙන් කිරීම ද අවශ්‍ය වේ.
- ක්‍රි.පූ. / පූ.භා. වැනි සංකෂිප්ත පද නොයෙදිය යුතුය. ඒ වෙනුවට ක්‍රිස්තු උපතට පෙර, උදෑසන වැනි විස්තරාත්මක පද යොදන්න.
- සංඛ්‍යා සහ ඉලක්කම් හැකි තරම් සරලව හා මතක තබා ගත හැකි අයුරින් ඉදිරිපත් කරන්න.

එනම් කොප්පරා ටොන් 497362 යන්න අපට වඩා අසා හුරු පුරුදු ටොන් ලක්ෂ පහකට ආසන්න ප්‍රමාණයක් යනුවෙන් ඉදිරිපත් කළ හැකිය. එහෙත් නිශ්චිතව නිවැරදි සංඛ්‍යා ඉදිරිපත් කිරීමට අවශ්‍ය වන අවස්ථා ද ඇති බව මතක තබා ගත යුතුය.

- කිරුම් මිනුම් වඩා පහසුවෙන් තේරුම් යන සේ ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

සාමාන්‍ය වාර්තාවක මෙන් වැඩසටහන් පිටපතේ ඡේද සඳහා අංක යෙදීම අවශ්‍ය නොවේ. එහෙත් නාට්‍යයක් වැනි විවිධ ශිල්පීන්ගේ සහභාගිත්වයෙන් යුතු වැඩසටහන් පිටපතක එක් එක් දෙබස හෝ අංගය අනුපිළිවෙලින් අංක යොදා තැබීම වැඩසටහන නිෂ්පාදනයේ දී ශිල්පීන් මෙහෙයවීමට පහසුවකි.

- තාක්ෂණික බස්වහර හා ශිල්පීය වාංමාලා යෙදීමේ දී ප්‍රවේශම් විය යුතුය.
- පමණට වඩා අධික තොරතුරුවලින් පිටපත පිරවීමට උත්සාහ නොගත යුතුය.
- සිද්ධියක අවස්ථා මාරු කිරීමේ දී සුදුසු උපක්‍රම භාවිත කළ යුතුය.

වාද්‍ය, සංගීත, දෝංකාර මුසු කිරීම, භාෂා භාවිතය, ශබ්ද ප්‍රයෝග මාරු කිරීම වැනි ක්‍රම භාවිත කළ හැකිය.

- නිෂ්පාදනයේ දී අවශ්‍ය තාක්ෂණික උපදෙස් පිටපතේ සඳහන් කළ යුතුය.
- ගුවන්විදුලි පිටපත් රචකයා තම පිටපත් ලිවීමේ දී එම පිටපත නිවේදකට හෝ නිෂ්පාදකවරයාට නිවැරදිව උච්චාරණය කළ හැකි ආකාරයට එහි උච්චාරණ විධි නිවැරදිව දැක්විය යුතුය. එසේ ම එක සමාන වචන ශබ්ද ගැටෙන යෙදුම් නුසුදුසුය. එසේ වූ විට කියන දෑ පැහැදිලි වන්නේ අඩුවෙනි.

උදා :- 1) ඉගෙන ගන්නාට ඉගනීමට ඉගනීම උගන්වන්න.
2) පත්‍රයේ චිත්‍රය චිත්‍රණය කළේ මා මිත්‍ර චිත්‍රගේ පුත්‍රයා සචිත්‍රය.
3) රතු රට කජු සුදු රට කජු රජරට රටකජු

නිවැරදි භාෂා ප්‍රතිපත්තියක් ගොඩ නැංවීමෙහිලා ගුවන් විදුලි මාධ්‍යය ශක්තිමත් මාර්ගෝපදේශකයෙකි. මෙහි දී ප්‍රකට කෙරෙනුයේ ද්විතීය වශයෙන් අවිධිමත් අධ්‍යාපන කාරකයෙකු මෙන්ම සමාජ සංවිධායකයෙකු ලෙස මෙකී මාධ්‍යය දක්වන ශක්‍යතාවයි. භාෂාමය වශයෙන් වැරදි ව්‍යවහාර හා දුර්වල උච්චාරණ විධි පිළිබඳව පිටපත් රචකයා සැලකිලිමත් විය යුතු වන්නේ එහෙයිනි.

ක්‍රියාකාරකම 04 - කණ්ඩායම් ක්‍රියාකාරකමකි.

★ ගුවන්විදුලි සඟරාමය වැඩසටහනක් නිර්මාණය කිරීම

1. කාලය විනාඩි 15යි.
2. ඉලක්ක ග්‍රාහක කණ්ඩායම - පාසලේ 6 - 11 වසර දක්වා සිසුන්
3. තේමාව - ඔබේ කණ්ඩායමේ අභිමතය පරිදි තෝරා ගන්න
4. සරල පිටපතක් සකස් කරන්න.
5. අවශ්‍ය සෙසු වැඩසටහන් අංග සැලසුම් කරන්න.
6. ගුරුතුමා හෝ ගුරුතුමියගේ මඟ පෙන්වීම යටතේ කණ්ඩායමේ සියලුමදෙනාගේ දායකත්වය මේ සඳහා ලබා ගන්න.